

Konstfacks utbildnings- och forskningsstrategi 2019—2023

Konstfacks utbildnings- och forskningsstrategi består av tre delar. Den första delen är själva strategin vilken ligger till grund för en handlingsplan. Den andra delen är en lägesbeskrivning som tillkommit i en kollegial process och denna del beskriver Konstfacks syn på och tolkning av grunduppdraget – att bedriva utbildning och forskning. Den tredje delen artikulerar Konstfacks tolkning av de perspektiv som ska genomsyra både uppdraget och strategin.

Innehåll:

1. Fem strategiska mål

Att vara ledande inom utbildning och forskning på konstnärlig grund.

Att stärka Konstfacks forskningsmiljö: examensrätt och externfinansierad forskning.

Att stärka sambandet mellan utbildning och forskning.

Att stärka utbildnings- och forskningssamverkan

Att utveckla delandet av kunskap och resultat.

2. Konstfacks tolkning av uppdraget: utbildning och forskning

Konstfacks utbildningar

Konstfacks forskning och forskningsmiljö

Värdegrund och kvalitetsarbete

Kunskapande på Konstfack

Utbildning och forskning på både vetenskaplig och konstnärlig grund

Ny kunskap – och ny erfarenhet

3. Konstfacks tolkning av de övergripande perspektiven på uppdraget

Hållbar utveckling

Jämställdhet och arbete mot snedrekrytering

Internationalisering

Samverkan och samhällspåverkan

1 Fem strategiska mål

- **Att vara ledande inom utbildning och forskning på konstnärlig grund**

Konstfack ska bibehålla en ledande position inom utbildning och forskning genom att fortsätta stärka lärandesituationer, experimentell praktik och ämnesutveckling i en stödjande verkstadsmiljö.

Inom utbildning och forskning på konstnärlig grund är artikulationen och delandet av kunskap kring konstnärliga och kreativa processer central. Här finns ett växande kunskapsfält som väcker intresse även inom humaniora, samhällsvetenskap och naturvetenskap.

I Konstfacks utbildning och forskning skapas och delas kontinuerligt estetisk kunskap och konstnärliga metoder. I olika typer av situationer artikuleras, gestaltas, utforskas, och teoretiseras dessa. Kunskapsformer och idéer framträder och gestaltas samt görs tillgängliga för utveckling och kritisk granskning både i handledning och kollektiva lärandesituationer såsom i verkstadsundervisning, i seminarier, genom utställningar och presentationer med kritiksamtal.

Konstfacks verkstäder är platser där uppslag prövas, nya verk och metoder skapas och nya erfarenheter ges. I verkstadsarbetet delar därmed utbildningen och forskningen en utgångspunkt. Doktorander, forskare och lärare med forskningsprojekt vid Konstfack har därför samma tillgång till verkstäderna för sin forskning som studenterna har. Verkstäderna ingår som en naturlig del i den miljö där forskning på Konstfack bedrivs och expanderar.

- **Att stärka Konstfacks forskningsmiljö: doktorsexamen och externfinansierad forskning.**

Konstfack ska stärka sin forskningsmiljö genom egen examensrätt på forskarnivå och genom ökad andel externfinansierad forskning.

Rätten att utfärda doktorsexamen på konstnärlig grund är en viktig del i Konstfacks strävan att skapa en sammanhållen utbildnings- och forskningsmiljö. Konstfack härbärgerar och utvecklar redan den kunskap som är specifik för konstnärlig forskning och har därför goda möjligheter att formulera ett forskarutbildningsämne där metoder från design, konsthantverk och konst samlas. En egen examensrätt på forskarutbildningsnivå ger Konstfack möjlighet att utveckla en modell för forskarutbildning som speglar högskolans syn på konstnärlig forskning, det vill säga en praktikburen forskning med nära relation till ämnesutveckling. I denna strävan ryms möjligheten att bidra till utvecklingen av forskningen inom bild- och formområdet.

För att stärka forskningsmiljön är det också viktigt att öka andelen externfinansierad forskning både på vetenskaplig och konstnärlig grund.

Fler externfinansierade projekt ger en större total forskningsvolym, något som skapar förutsättningar för att forskningsmiljön stabiliseras och utvecklas. I detta strategiska arbete ingår utvecklingen av projekt och program utifrån Konstfacks prioriterade forskningsinriktningar och rekryteringen av lärare som har både examen från forskarutbildning och en betydelsefull praktik inom sina områden.

- **Att stärka sambandet mellan utbildning och forskning.**

Konstfack ska sträva efter ett ömsesidigt utbyte mellan utbildning och forskning genom att främja det kollegiala arbetet med ämnesutveckling.

Ämnesutveckling inom utbildningen är nödvändig för forskningen på Konstfack, och vice versa. En fördjupad ämneskunskap ger också stadga och identitet åt utbildningen och ökar möjligheten till samverkan med andra utbildnings- och forskningsfält, nationellt och internationellt. Konstfack strävar därför efter att lärare, i relation till ansvar och befogenhet, ska vara engagerade i ämnesutveckling, forskning och högskolepedagogisk utveckling. Att Konstfack har utbildning och forskning på både vetenskaplig och konstnärlig grund ger tillgång till teori- och metodresurser med ovanligt mångsidiga perspektiv. Denna samverkan gör lärosätet särskilt lämpat att arbeta med utbildnings- och forskningsfrågor och sammanhang bortom traditionella gränsdragningar.

- **Att stärka utbildnings- och forskningssamverkan.**

Konstfack samverkan med externa aktörer ska stärkas genom fortsatta interaktioner och gemensamma projekt inom såväl utbildning som forskning.

Konstfacks utbildning och forskning stärks genom samverkan med andra utbildnings- och forskningskulturer i Sverige och övriga världen. Viktiga är också samarbeten med aktörer inom kultur, näringsliv, ideell sektor, civilsamhället och myndighetssfären.

Avancerad kunskap inom bild och form skapas och delas till en väsentlig del inom informella och självorganiserade strukturer. Även samverkan med aktörer inom dessa sfärer är viktig för Konstfack. En förutsättning för dessa olika samarbeten och relationer är att utbildningens och forskningens frihet och integritet inte komprometteras av instrumentalisering och kortsiktiga och reducerande nyttoperspektiv.

- **Att utveckla delande av kunskap och resultat.**

Konstfack ska utveckla delande av kunskap och resultat genom ökad transparens och stärkt erfarenhetsutbyte.

Inom både utbildnings- och forskningsuppdraget vill Konstfack betona vikten av transparens och av att dela konstnärliga och vetenskapliga

resultat och utsagor. Internt vill Konstfack utveckla erfarenhetsutbytet mellan institutioner och utbildningsprogram genom att både stärka existerande samverkansformer och utveckla nya sätt att föra en intern kritisk dialog och utbyta erfarenheter. Konstfack ska tydliggöra sina kvalitetskriterier, sprida skapande och kunskap som utvecklats på Konstfack och bjuda in kunskapande aktörer utifrån. När det gäller publicering och tillgängliggörande av forskning ska modeller utvecklas som passar de olika former av forskning som bedrivs på Konstfack.

2. Konstfacks tolkning av uppdraget: utbildning och forskning

2 § *Staten ska som huvudman anordna högskolor för*

1. *utbildning som vilar på vetenskaplig eller konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet, och*
2. *forskning och konstnärlig forskning samt utvecklingsarbete.*

Högskolelagen

• **Konstfacks utbildningar**

Konstfack erbjuder ett brett spektrum av utbildningar inom det konstnärliga och bildpedagogiska området. Utbildningsprogrammen leder till konstnärlig examen inom huvudområdena konst, konsthantverk, visuell kommunikation eller design, till generell examen inom huvudområdet visuell kultur och lärande, eller till yrkesexamen för ämneslärare inom bild, slöjd och media/design. Med sitt utbud av fristående kurser vänder sig Konstfack även till yrkesverksamma konstnärer, designere eller lärare.

• **Konstfacks forskning och forskningsmiljö**

Den huvudsakliga forskningen på Konstfack sker, i likhet med hur det ser ut på övriga högskolor inom bild- och formområdet, inom ramen för professorernas forskningstid. Denna forskning får återverkan i undervisningen och resulterar i olika former av publikationer och andra offentliggöranden, ofta utställningar. Dessutom bedrivs externfinansierade forskningsprojekt på Konstfack. Även Konstfacks doktorander bidrar till forskningsmiljön och deras forskning har en nära anknytning till Konstfacks utbildningar. Forskningsmiljön binds samman och utvecklas i kollegiala forskningsforum där forskningens strategier och innehåll diskuteras, samt genom olika seminarieformer och inte minst den årliga forskningsveckan där Konstfacks doktorander, forskare/lärare och studenter deltar tillsammans med inbjudna gäster.

• **Värdegrund och kvalitetsarbete**

Konstfacks verksamhet lägger särskild vikt vid grundläggande principer som demokrati, fri åsiktsbildning, konstnärlig och akademisk frihet samt respekt för alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet. Transparenta och väl kända processer för studenter och anställda bidrar till ökad kvalitet och rättssäkerhet i verksamheten.

Konstfack arbetar systematiskt för att kontinuerligt förbättra kvalitet i utbildning och forskning. Konstfacks kvalitetssystem stödjer högskolans strategi och tar hänsyn till behov och förväntningar hos studenterna och hos det omgivande samhället utan att göra avkall på den konstnärliga

och akademiska friheten. Systematiken ligger främst i regelbundna uppföljningar och utvärderingar som främjar kollegial dialog och erfarenhetsutbyte över ämnena samt stärker Konstfacks kvalitetskultur.

- **Kunskapande på Konstfack**

Konstfacks utbildning och forskning utgår från grundläggande frågor om kunskapsbildning och kunskapande. Dessa gäller hur kunskap uppstår, skapas och erkänns – var, när och på vilket sätt, och framför allt formerna för delandet av denna kunskap. Kunskapsfrågor och utvecklandet av lärandemetoder är på alla nivåer levande och ingår i kritiska dialoger och i kollegiala erfarenhetsutbyten. I det pedagogiska perspektivet ingår en reflektion över hur makt och kunnande kan delas och förmeras på rättvisa och ändamålsenliga sätt. I de komplexa kunskapsformer som en konstnärlig utbildning arbetar med inbegrips olika aspekter och former av meningsskapande likväl som praktisk kunskap och kunskap som är kopplade till sinnena.

Ytterst syftar Konstfacks utbildning till att få studenter att utveckla färdigheter och förståelser, nödvändiga för att etablera sig inom sina professioner. Studenter genomgår introducerande och fördjupande kurser och verkar i avancerade verkstäder med expertkompetens där de utvecklar sitt hantverkskunnande och uppmanas till praktiska experiment. Studenterna tränas i kritisk förmåga, att i tal och skrift artikulera en hållning och en förståelse av det egna arbetet och den egna utvecklingen. För utveckling och progression av dessa förmågor i utbildning och forskning är handledning, individuellt och i grupp, avgörande. Handlednings- och seminariesituationen utvecklar kritisk dialog, ger kontextuell förståelse och stöder studenten att göra välavvägda val.

Förutom skicklighet i gestaltande arbete, förmåga till kritiskt tänkande, utveckling av värderingsförmåga och förhållningssätt, ger utbildningen förutsättningar för att utveckla betydande teori- och historiekunskaper inom områdena bildpedagogik, konst, design, konsthantverk och visuell kommunikation.

- **Utbildning och forskning på både vetenskaplig och konstnärlig grund**

Inom Konstfacks utbildning och forskning är metoder och teoretiska perspektiv grundade i såväl konstnärliga som vetenskapliga praktiker. Att teoretisk och praktisk kunskap *gör* olika saker och kan användas på *olika* sätt för att undersöka en och samma fråga är centralt i Konstfacks utbildning och forskning. Inom båda fälten upprättas kedjor av frågor där frågor som ställs ideligen öppnar upp för nya frågor. Detta är utgångspunkten för konstnärlig och vetenskaplig nyfikenhet.

Att både konstnärliga och vetenskapliga metoder och perspektiv ingår och samverkar i Konstfacks utbildningsutbud med lärarutbildning i bild och slöjd, konsthantverk, visuell kommunikation, konst och design ger också

en speciell attraktionskraft till högskolan vid rekrytering av lärare och forskare. Det är ett av skälen till att Konstfack har lärare och forskare som är tongivande i sina fält.

Inom utbildningen och forskningen på konstnärlig grund är oftast lärarnas egna praktik/forskning av högsta vikt för ämnesutveckling. Forskningen på konstnärlig grund tillförs här i huvudsak inte utifrån eller ovanifrån, istället finns grunderna till kunskapsutvecklingen och till forskningsprojekten ofta i lärarnas praktik. Denna praktik har dock anknytningspunkter till ett nationellt och internationellt idéutbyte som sträcker sig utanför de ämnesområden som Konstfack har examensrätt i. En mängd teoribildningar och perspektiv från andra kunskapsfält används och berikar både utbildning och forskning.

- **Ny kunskap — och ny erfarenhet**

Konstfack ska skapa ny kunskap och vara tongivande, nationellt och internationellt, inom konstnärlig utbildning och forskning liksom inom konstnärlig ämnes- och professionsutveckling.

Konstfacks vision

Viktigt när ny kunskap inom konstnärlig såväl som vetenskaplig utbildning och forskning skapas är olikhet och en mångfald av perspektiv, vilket bidrar till utvecklad perspektivmedvetenhet och föreställningsförmåga både inom vetenskaplig och konstnärlig verksamhet. Föreställningsförmåga – att se på tillvaron och på frågor utifrån flera perspektiv - hör ihop med såväl fantasi som kritiskt tänkande. På så vis upprättas nya tankekedjor och kunskapande kan ske på ibland oväntade sätt. I ämnesutveckling och forskning är föreställningsförmåga en nyckel till att tänka om och skapa nytt när det gäller begrepp, metoder och normer. Det är också genom föreställningsförmågan som nya uttryck, modeller och visioner skapas. I konsten upprättas ett rum, reellt eller imaginärt, där idéer, objekt eller bilder sammanförs i nya sekvenser och där ny mening då kan uppstå. Här tillåts också uttryck för både tröst, skönhet, smärta och förstörelse.

I undervisningen får studenterna verktyg som behövs för att förstå och utveckla sitt eget arbete i relation till ämnesområdet och till samhället i stort. Till dessa verktyg hör förmågan att ta del i det internationella samtalet inom sitt kunskapsområde och vara öppen för språkliga uttryck och metoder som inte etablerats i den dominerande kulturen och kunskapstraditionen.

3. Konstfacks tolkning av de övergripande perspektiven på uppdraget

Vår verksamhet präglas av humanism, kritisk och kreativ förmåga samt engagemang för en miljömässig och socialt hållbar utveckling. Våra arbetsformer är inkluderande och ger utrymme för oliktankande. Vi värdesätter lekfullhet, mod och konstnärlig integritet. Vi visar varandra tillit och ömsesidig respekt.

Konstfacks värdegrund (Rektorsbeslut R050 2012)

• Hållbar utveckling

För att möta samtidekologiska, ekonomiska och sociala utmaningar – vilka inbegriper klimatpåverkan, urbanisering och krympande tillgång på icke-förnybara resurser – krävs en kritisk och omprövande förmåga. Konstfacks arbete med hållbar utveckling vill bidra till omtänkande av individens relation till samhället och till miljön.

Strävan efter att integrera ett hållbarhetsperspektiv gäller både undervisningen och organisationen i stort. Det innebär att betona att de val som görs på Konstfack, av högskolan som helhet eller av enskilda, får effekter i det större ekosystemet. Konstfack strävar efter att etablera en medvetenhet internt inte bara om betydelsen av ekologiskt hållbara processer i samhället i stort, utan också en medvetenhet om de egna handlingarnas konsekvenser.

• Jämställdhet och arbete mot snedrekrytering

Lärande och utveckling främjas av ömsesidighet och likvärdighet. Konstfacks arbetar därför aktivt med att integrera ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv i processerna på alla nivåer i utbildningen och organisationen. I undervisningen och forskningen är bruket av demokratiserande strategier avgörande. Här, liksom i projekt och samarbeten, belyses intersektionella frågor om makt, könsroller, könsbalans, social klass och exkludering. Konstfack strävar efter att medarbetare och studenter ska vara medvetna i dessa frågor, liksom frågor som gäller funktionsvariationer, HBTQ-rättigheter och dekolonialisering.

Ett arbete som motverkar snedrekrytering av studenter och anställda inom utbildning och forskning är nödvändig av flera skäl. Det är en förutsättning för att Konstfack även fortsättningsvis ska vara ett ledande lärosäte internationellt och inte sluta sig inåt och bli provinsialt. Ett aktivt arbete mot snedrekrytering är nödvändigt för att framtidens gestaltningar, produkter, berättelser och konstnärliga utsagor ska ha en relevans och en koppling till den mångfald av existentiella frågor och sociala erfarenheter som finns representerade i det svenska samhället.

Konstfacks studenter är ambassadörer för Konstfack och har möjligheten att förankra skolan och dess möjligheter i breda sociala och geografiska sammanhang. Konstfack strävar inte enbart efter internationalisering utan också ”nationalisering”, det vill säga att nå ut till och rekrytera från underrepresenterade regioner och underrepresenterade grupper.

- **Internationalisering**

In- och utflöde av idéer, visioner och projekt är avgörande för att Konstfack ska utvecklas och bibehålla positionen som ledande lärosäte inom bild och form. Därför är det viktigt att bygga internationella nätverk och underhålla och utveckla internationella kontakter.

Konstfacks institutioner och avdelningar samverkar med högskolor, organisationer inom ideell sektor och självorganiserade grupper utanför Sverige och deltar aktivt i internationella utbildningsnätverk. *Utbildningen förbereder våra studenter för en global arbetsmarknad och det globala perspektivet är integrerat i Konstfacks verksamhet på alla utbildningsnivåer.* Detta ska också genomsyra forskningen.

Strategiskt utvalda partnerskolor möjliggör för högskolans studenter att bedriva utbytesstudier och för Konstfack att ta emot internationella studenter samtidigt som vidgade samarbeten med vissa utvalda partnerskolor innebär ett mer djupgående samarbete och erfarenhetsutbyte. En expanderande forskningsmiljö på Konstfack ger ytterligare möjligheter till internationalisering.

- **Samverkan och samhällspåverkan**

Resultaten av Konstfacks utbildning och forskning påverkar människor i vardagen i en mängd olika situationer och på en mängd olika platser: genom konsten och bruksföremålen, genom textila mönster, möbler och inredningar i offentliga och privata rum. Vi möter resultaten på utställningar och filmvisningar, i publikationer, debatter, i kulturlivets kritik, i modeller för processer, i forskning och i skolornas undervisning.

En återkommande fråga i Konstfacks utbildning och forskning är: "varför är detta viktigt för någon annan än mig själv?". Frågan tydliggör bild- och formområdets relation till omvärlden – till samhället och samhällsdebatten och till forandet av det offentliga i alla dess aspekter – fysisk offentlighet, virtuell offentlighet, det offentliga samtalet och historieskrivningen.

Konstfacks utbildning och forskning bidrar starkt till ett kulturliv som är oundgängligt för varje demokratiskt samhälle: genom att upprätta reella och imaginära platser för individuell och social självreflektion och självgranskning, det vill säga både självförståelse och självförfrämjande.